

DIN ČUJ. / DERES REF: BEAIVI / DATO:
21/1472 27.09.2024

MIN ČUJ / VÅR REF: ÁŠŠEMEANNUDEADJI / SAKSBEHANDLER:
23/903-21 Elina Hakala

Skjervøy kommune
Postboks 145
9189 SKJERVØY

Uttalelse til høring av kystsonenplan for Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen kommuner/

Vi viser til deres brev datert 8.5.2024 samt melding om utvidet høringsfrist, datert 12.6.2024. Sametinget viser også til vårt innspill til oppstart og høring av planprogram, datert 21.2.2023.

Konsekvensutredning og medvirkning i planarbeidet

I uttalelsen til planprogrammet ba Sametinget om at naturgrunnlag for samisk kultur og næringsutøvelse skulle føyes til i tema for kunnskapsgrunnlag i kapittel 4.1 samt i kapittel 5. *Vurderings- og beslutningsrelevante tema.* Sametinget ba i tillegg om at kommunene i konsekvensutredningen ser på hvordan arealene som avsettes til akvakultur samlet sett påvirker muligheten til å utøve kystnære fiskeri, og at denne vurderingen gjøres i tett samarbeid med berørte fiskere.

Sametingets viste til Sametingets planveileder kapittel 4, punkt c. som klargjør Sametingets forventninger til planleggingen i sjø: *Planleggingen og enkeltvedtak skal i nødvendig utstrekning sikre arealene til tradisjonelle fiskeplasser og gyteområder av vesentlig betydning for fiske i samiske kyst- og fjordområde, herunder at lokaliteter for oppdrettsanlegg for torsk ikke etableres i gyteområder for vill torsk. Virkningen skal heller ikke medføre irreversibel skade eller ødeleggelse av lokalt fiske av vesentlig betydning for befolkningen i et bestemt område.*

Sametinget gjorde kommunene også oppmerksomme på at bruk av kyst- og fjordområder til fiske for matauke og til husholdningsbruk, kan medregnes som viktig naturgrunnlag for samisk kultur.

Sametinget registrer at vårt innspill ikke er tatt hensyn til, og naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse er heller ikke tatt med som et tema for utredning i planarbeidet. **Dette mener vi er svært beklagelig og en stor mangel ved planen.**

Kvænangen, Skjervøy og Nordreisa er alle kommuner som er omfattet av Deltakerloven §21, som angir områder som kan sies å ha sjøsamisk innslag. Sametinget vektlegger derfor at all planlegging etter plan- og bygningsloven, også planlegging i kystsonen, skal sikre naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse, jf. plan- og bygningsloven § 3-1 bokstav c.

Forslagene til ny arealbruk er beskrevet hver for seg i konsekvensutredningen *vedlegg_Kapp3*. Det er hentet inn kartmateriale fra Fiskeridirektoratets databaser og andre offentlige databaser, men denne kunnskapen er ikke supplert med opplysninger verken fra direkte berørte fiskere eller

lokalbefolkningen. Vurderinger når det gjelder fiskeri, er heller ikke gjort på en tydelig måte. I flere tilfeller vises det til at det «kan være konflikt» men at dette er noe «Fiskeridirektoratet må vurdere» eller «avhengig av fiskere». Det er også en måte å underkommunisere konflikten med eksisterende brukere av områder, dersom antatt konsekvens i KU-skjemaet er angitt som at «kommunen må endre arealet fra fiskeri til akvakultur». Det er ikke spesifisert hvilke negative konsekvenser etablering av akvakultur på de ulike stedene vil ha for fiskeri i området.

Nord Fiskarlag påpeker i sin uttalelse også at bruk av AIS-data har sine begrensninger:

Videre tar Nord Fiskarlag forbehold om at sporings- og rapporteringsdata kun gir uttrykk for aktivitetsmønsteret til de fartøy som på tidspunktet for datainnhenting hadde plikt til å spore og rapportere sine aktiviteter. Dette innebærer at aktiviteten til fartøy av mindre størrelse ikke nødvendigvis vises i Fiskeridirektoratets kartverktøy «Yggdrasil» og må avdekkes gjennom uttalelse fra lokale fiskarlag som driver fiske i kommunen. I Kvænangen, Skjervøy og Nordreisa kommuner er det en stor og mangfoldig fiskeflåte og stor tilstedeværelse av fartøy under hhv. 28 og 15 meter.

Norges Kystfiskarlag påpeker at det er et feil utgangspunkt å bruke kun informasjon om båter over 11 meter. Fiskeflåten i området består også av båter under 11 meter. Kystfiskarlaget viser også til at lett tilgjengelig datagrunnlag som informasjon om fiskeredskaper i BarentsWatch ikke er benyttet.

Sametinget kan heller ikke se at det er gjort en vurdering av hvilken konsekvens foreslått ny akvakulturvirkosomhet samlet sett vil ha for muligheten til å utøve kystnære fiskeri i planområdet. I konsekvensutredningens samlede dokument, side 105, overlates vurdering av planforslagets konsekvenser for fiskeri over på Fiskeridirektoratet:

Det er flere konflikter mellom fiskeri og akvakultur i planområdet, ikke minst når det gjelder rekefiske. Fiskeridirektoratet vil vurdere disse helhetlig under høring av planen.

Denne konklusjonen er ikke i tråd med fremstilling av planen i planbeskrivelsens sammendrag, side 5:

Planprosessen har ikke avdekket noen store interessekonflikter i planområdet. Den åpenbare utfordringen vil være hvordan tilrettelegging for akvakultur med nødvendige fysiske tiltak vil påvirke ferdsel, fiske og miljø.

I og med at konsekvensene for naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse ikke er utredet, kommer det følgelig heller ikke frem hvordan arealene ved foreslåtte nye arealformål per i dag brukes av lokalbefolkningen til fiske til matauke, ferdsel eller annen sanking og høsting.

Sametinget registrerer også at direkte berørte samiske interesser og direkte berørte fiskeriorganisasjoner gir uttrykk for manglende medvirkning i utforming av planen. Nord Fiskarlag og Norges Kystfiskarlag fremfører at de og deres medlemmer først er blitt involvert ved fremleggelse av planforslaget, noe som oppleves som altfor sent.

Ifølge planbeskrivelsen har medvirkning før utlegging av planen på høring bestått av annonsering av planoppstart, høring av planprogram og høring av planforslaget i lokal presse (Framtid i Nord), i tillegg til at informasjon om prosessen har vært tilgjengelig på kommunens nettsider. For øvrig har planarbeidet vært rettet mot kontakt med myndighetene. Ifølge planbeskrivelsen vil ytterligere medvirkning skje i forbindelse med høringen av planen.

På bakgrunn av manglene påpekt ovenfor er det derfor vanskelig å se på hvilket grunnlag planbeskrivelsen kan konkludere med at «utredningsarbeidet har ført til at kommunene mener planen ivaretar hensynet til de ulike interessegruppene på en balansert måte, og at revidert plan legger til rette for en bærekraftig vekst innen havbruk uten at det går på bekostning av miljø og øvrige interesser»,

Sametinget mener at konsekvensutredningen er svært mangelfull og motstridende i sin fremstilling av konsekvenser av tiltak, og ikke egnet som beslutningsgrunnlag i sin nåværende form. Sametinget ber derfor om at konsekvensutredningen revideres og suppleres med relevant informasjon om vurderinger før planen sendes på andregangs høring.

Sametingets vurdering av ulike nye utbyggingsformål

Tare- og skjell-lokaliteter i Nordreisa kommune

VA18 Tarelokalitet ved Hamneidet, Nordreisa kommune

Det er foreslått avsatt areal til taredyrking ved Hamneidet i Nordreisa kommune. Anlegget strekker seg over et område på ca 4 km. Konsekvensutredningen påpeker at arealet ikke kommer i konflikt

med fastsatte farleder, men det er ikke gjort noen vurderinger hvordan anlegget vil påvirke fremkommelighet til sjøen for befolkning som har sine hus og fritidsboliger i områder.

Konsekvensutredningen påpeker videre at anlegget kommer delvis i området der det er registrert passive fiskefelt, mens fortøyninger vil være i konflikt med aktive fiskefelt. Ifølge konsekvensutredningen fiskes det i hovedsak med notredskap i området, samt noe snurrevad og garn lengre ut. Det er ikke gjort rede for hvordan arealet brukes som naturgrunnlag for samisk kultur og næringsutøvelse, mataukefiske eller annen høsting og fangst.

Innspill fra lokalt hold er tydelig på at anlegget er kommet til uten lokal medvirkning og vil berøre både fastboende og de som har sine fritidsboliger i området. Innbyggere i området melder om et anlegg som blir å stenge hele bygda for fiske og andre aktiviteter. Det er stor bekymring knyttet til forsøpling fra anlegget. Innbyggere med lokalkunnskap opplyser i tillegg at anlegget er tiltenkt over 3-4 store sandflekker i havet der silden holder til. Dersom sandflekkenes dekkes over, kan ikke silden yngle der, og sild er en viktig næringskilde for flere fiskearter i sjøen.

Sametinget mener at VA18 er stort i omfanget, og konsekvensene for fremkommelighet, fiske og tradisjonell bruk av området er ikke utredet i plandokumentene. Lokale uttalelser vitner om aktiv bruk av området til samisk kulturutøvelse.

Sametinget fremmer innsigelse mot VA18 med hensyn til naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse. Sametinget mener at foreslåtte arealformål vil få vesentlig negative konsekvenser for utøvelse av samisk kultur og næringer, jf. plan- og bygningsloven § 5-4. Vi ber om at områdene VA18 tas ut av planen.

VA 19 Tare- og blåskjell-lokalitet Seljeholmen, Nordreisa kommune

Det foreslås satt av areal til tare- og blåskjelldyrking ved Seljeholmen i Nordreisa kommune. Lokaliteten er planlagt rett sør for VA18. Anlegget og fortøyninger vil være i konflikt med områder for fiske med passive redskaper og gytefelt. Konsekvensutredningen gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst.

Konsekvensutredningen gjør heller ikke rede for at det ligger en registrert sjølaksefiskeplass ved navn Selja, rett ved den planlagte lokaliteten. Det er ikke opplyst hvordan aktivitet ved anlegget vil påvirke bruken av sjølaksefiskeplassen.

Tare og skjell lokaliteter i Skjervøy kommune

VA 32 Tare- og blåskjell lokalitet i Maursund, Skjervøy kommune

Det er foreslått areal til tang- og blåskjelldyrking ved Maursund i Skjervøy kommune. Ifølge konsekvensutredningen er det en mulig konflikt med svømmelei for rein rett nord for lokaliteten. Sametinget registrer at distriktet som benytter denne svømmeleien, Árdni/Gávvir / Arnøy/Kågen, ikke har vært invitert til konsultasjonsmøtet 3.4.2024.

Konsekvensutredningen opplyser at det ikke er registrert fiskefelt i området, men at det er sporadiske fiskeriregistreringer i sundet. Nord Fiskarlag opplyser at anlegget vil kunne komme i konflikt med båttrafikk og fritidsfiske i området. Konsekvensutredningen gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst.

VA39 Steinbråtet i Skjervøy kommune

Arealet ønskes satt av til tare dyrking.

Anlegget og fortøyninger vil komme i konflikt med passivt fiskefelt mot land som er særlig benyttet i rognkjeksfiske.

Konsekvensutredningen gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst.

VA 51 Flathella, Skjervøy kommune

Arealet ønskes satt av til tare dyrking.

Halve anlegget med fortøyninger kommer i konflikt med låssettingsplass. I tillegg vil anlegget komme i konflikt med fiske etter torsk med både garn og juksa, samt at det foregår fiske med landnot etter sild.

Konsekvensutredningen gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst.

Konklusjon

Sametinget mener det mangler en vurdering av hvilke konsekvenser etablering av flere lokaliteter for tare dyrking vil ha for fiske, samt annen tradisjonell bruk av kyst og fjord for mataukefiske, høsting og fangst i Skjervøy kommune.

Ved forrige planprosess ble det fremhevet at akvakultur må ikke komme for nært strandlinje slik at det skulle opprettholdes mulighet for rognkjeksfiske. Med eksisterende og nye foreslåtte arealformål krymper det tilgjengelige arealet for rognkjeksfiske inn. Den manglende medvirkningen i planarbeidet gjør at vurderinger forflyttes til høringen. Sametinget mener dette er en uheldig måte å drive planlegging på.

På bakgrunn av det ovennevnte fremmer innsigelse mot VA32, VA39 og VA51 med hensyn til naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse. Sametinget mener at foreslåtte arealformål vil kunne få vesentlig negative konsekvenser for utøvelse av samisk kultur og næringer, jf. plan- og bygningsloven § 5-4. Virkningene vil kunne bli særlig store gitt planforslaget samlet sett.

Fortøyningsareal

VKA Fortøyningsareal for VA06, VA07, Nøklan og Fjellbukt, Kvæningen kommune

Mowi AS ønsker at det settes av et felles førtøyningsareal for de eksisterende lokalitetene VA06 og VA07. Sametinget mener at arealet avsatt til akvakultur med denne utvidelsen blir svært stor. Utvidet fortøyningsområde legger også til rette for utvidet utnyttelse av allerede avsatt areal til akvakultur. Dette kan være i strid med intensjonen i planen som ligger til grunn for dagens arealavsetting. Slik utvidet og intensivert bruk av området vil kunne gå utover muligheten for tradisjonell bruk av arealene til mataukefiske og annen høsting og fangst.

Syv lokaliteter for oppdrett av laks i Kvæningen kommune

VA10 Spildra, Kvæningen kommune

Det foreslås at det settes av areal til akvakultur for laks rett sør for Spildra. Ifølge Fiskeridirektoratets karttjeneste er det ikke registrert fiskefelt ved den omsøkte lokaliteten, men det er en låssettingsplass som vil bli utilgjengelig ved etablering av akvakultur som omsøkt.

Nord Fiskarlag påpeker at rekefeltet Djupspildra har vært brukt som reke trålfelt i generasjoner og området hvor dette anlegget er planlagt ligger innenfor området hvor trålerne snur i sørenden av trålfeltet. Nord Fiskarlag aksepterer ikke at VA10 settes av til akvakultur.

Konsekvensutredningen gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst. Spildra grendelag derimot opplyser i sin uttalelse til planen at anlegget vil sperre adkomsten sjøveien for beboere i Gaibenæs. I tillegg vil anlegget komme i konflikt med en sjølaksefiskeplass.

VA04 Ytre Vassnes, Kvæningen kommune

Det ønskes etablert akvakultur for laks ved Ytre Vassnes.

Arealet som er foreslått ligger tett på reke trålfelt. Nord Fiskarlag påpeker i sin uttalelse at arealet brukes i dag til fiskeri med faststående redskaper. Arealet ligger på areal avsatt til låssetting og dette vil gå tapt ved etablering av anlegget. I tillegg utføres det notfiske i området.

Konsekvensutredning gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst.

VA12 Bjørnvika, Kvæningen kommune

Det ønskes etablert akvakultur for laks ved lokaliteten.

Det er registrert fiskefelt for passive redskaper ved ønsket lokalitet samt at det er rekefelt rett utenfor det avsatte arealet.

Konsekvensutredningen gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst.

VA13 Djupanvika, Kvæningen kommune

Arealet ønsket avsatt til akvakultur for laks.

Nord Fiskarlag er imot arealavsetingen. VA13 ligger i et meget hyppig brukt rekefelt og vil hindre utnyttelse av nesten 40% av feltet. Arealet benyttes også til fiske med passive fiskeredskaper. De siste årene har det foregått notfiske etter sild i området

Konsekvensutredningen gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst.

VA14 Reinfjord, Kvæningen kommune

Arealet ønsket avsatt til akvakultur for laks.

Ifølge konsekvensutredningen er det registrert både fiskefelt for aktive redskaper, rekefelt og passive fiskefelt som er i konflikt med tiltaket. Det fiskes etter torsk, hyse og sei samt nært land også rognkjeks. Det er registrert et regionalt viktig gytefelt for torsk i området.

Nord Fiskarlag aksepterer ikke arealavsettingen, og mener det vil være stor fare for at fortøyninger kommer i konflikt med rekefelt i forbindelse med snuoperasjoner i dette området. Ved vær, vind og strøm kan uforutsette ting oppstå med fare for sikkerheten til både fiskefartøy og akvakulturinstallasjoner samt mennesker som oppholder seg der.

Konsekvensutredningen gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst. Konsekvensutredningen gjør heller ikke rede for at det er to sjølaksfiskeplasser som vil bli berørt av tiltaket samt at det ligger flere sjølaksfiskeplasser inne i Reinfjorden som indirekte vil kunne bli påvirket av akvakultur for laks i utløpet av fjorden.

VA15 Røddøy, Kvæningen kommune

Arealet ønsket avsatt til akvakultur for laks.

Konsekvensutredningen viser til at den foreslåtte lokaliteten ligger i et område for passivt fiske, hvor det drives fiske etter bl.a. rognkjeks. I utkanten av den foreslåtte lokaliteten drives det også fiske etter torsk. Tiltaket vil også komme i konflikt med rekefelt, og da særlig fortøyninger til det foreslåtte anlegget som kan være i konflikt med bunntåling. Fiskeridirektoratets data om AIS-registreringen viser at området er hyppig brukt i fiskeri.

Nord Fiskarlag kan ikke akseptere lokaliteten. I uttalelsen vises det særlig til bruk og utslipp av avlusingsmidler da det er gode forekomster av reker og andre skalldyr i området.

Konsekvensutredning gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst.

VA16 Olderfjorden, Kvæningen kommune

Arealet ønsket avsatt til akvakultur for laks.

Ifølge konsekvensutredningen ligger den foreslåtte lokaliteten i et aktivt fiskefelt som er registrert som rekefelt. Tiltaket vil berøre og ta beslag på deler av dette arealet. Den foreslåtte lokaliteten ligger også i et passivt fiskefelt, hvor det blant annet fiskes etter rognkjeks samt at det pågår mye fiske i området med både notfiske, garn og snurrevad, samt bunntråling i sørlig del. Det er registrert et gyttefelt for torsk i Olderfjorden.

Nord Fiskarlag kan ikke akseptere lokaliteten og har særlig store motforestillinger imot etablering her. I uttalelsen vises det til variert fiskeri i området både med aktive og passive redskaper og fiske etter flere fiskeslag.

Konsekvensutredningen gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst. Konsekvensutredningen gjør heller ikke rede for at det er flere sjølaksfiskeplasser inne i Olderfjorden som vil kunne bli indirekte påvirket av akvakultur for laks i utløpet av fjorden.

Konklusjon

Sametinget mener at det er en stor mangel ved både konsekvensutredning og planbeskrivelse at funnene i offentlig data ikke er supplert med medvirkning og vurdering fra direkte berørte fiskere og innbyggere. Heller ikke er det hentet inn kunnskap fra tilgjengelig forskning, artikler og annen data. Det er heller ikke gjort en vurdering hvordan foreslåtte nye arealformål vil påvirke mulighet for utøvelse av fjordfiske samlet sett.

Etter en konfliktyfylt prosess med dispensasjonssøknad for en lokalitet øst for Spildra i 2015-2016 har blant annet forskere ved Universitet i Tromsø kartlagt lokale fiskeres bruk av kyst og hav i Kvænangen. Brattland og Eythórsson (2016) beskriver fiskernes varierte bruk av fjordsystemet som en «fiskesløyfa» der tilgjengelige ressurser utnyttes variert etter årstidene og fiskens vandring. Fiskerne er avhengig av å kunne bruke tilgjengelige ressurser på en fleksibel måte i og med at både værforholdene og fiskeinnsig varierer fra år til år. Det kommer frem at fiskerne ikke kan rangere viktigheten mellom de ulike fiskefeltene i og med at de er avhengige av hele fjordsystemet og fleksibiliteten den gir.

På bakgrunn av det ovennevnte fremmer Sametinget innsigelse mot arealformål VA10, VA4, VA12, VA13, VA14, VA15 og VA16. Sametinget mener at foreslåtte arealformål vil få vesentlig negative konsekvenser for utøvelse av samisk kultur og næringer, jf. plan- og bygningsloven § 5-4. Tiltakene vil ha negative konsekvenser for både yrkesfiskere og sjølaksefiske. Det er ikke hentet frem kunnskap om hvordan tiltakene vil påvirke muligheten til annen tradisjonell bruk av fjorden til mataukefiske, høsting og fangst.

Forslag til akvakultur for laks i Skjervøy kommune

VA26 Haukøya Vest, Skjervøy kommune

Lokalitet vest for Haukøya ønskes satt av til oppdrett av laks.

Samme lokalitet var også foreslått ved forrige behandling av kystsoneplan for Skjervøy kommune. Sametinget fremmet innsigelse mot arealformålet med hensyn til naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse, særlig mulighet for fjordfiske. Etter planvedtaket er det blitt forsøkt å få omgjort arealet til akvakulturområde gjennom dispensasjonsbehandling. Sametinget har frarådet dette.

Sametinget kan ikke se at konsekvensutredningen frembringer momenter som gjør at Sametinget endrer sitt syn i saken. Tvert imot viser blant annet Fiskeridirektoratets AIS-registreringer at området er aktivt i bruk i fiskeri. I tillegg uttaler Fiskarlag Nord at fiskeriet i området har intensivert seg siden forrige behandling av kystsoneplanen i Skjervøy Kommune.

Konsekvensutredningen gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst. Konsekvensutredningen gjør heller ikke rede for at det er en sjølaksfiskeplass som er direkte berørt av forslaget.

På bakgrunn av det ovennevnte fremmer Sametinget innsigelse mot arealformål VA26. Sametinget mener at foreslått arealformål vil få vesentlig negative konsekvenser for utøvelse av samisk kultur og næringer, jf. plan- og bygningsloven § 5-4.

VA 30 Kvalbukta, Skjervøy kommune

Arealet ønskes avsatt til oppdrett av laks.

Ifølge konsekvensutredningen er det registrert noe fiske med teiner, line og kork samt med snurrevad nær den omsøkte lokaliteten. Lengre ut foregår fiske med bunnrål.

Nord Fiskarlag påpeker i sin uttalelse at området brukes en del til fiskeri med passive redskap samt at det foretas en del seiling for mindre fartøy som skal igjennom Kågsundet igjennom dette området.

Eksisterende areal VA31 som ligger rett vest fra foreslåtte VA30 var gjenstand for mekling ved forrige kommuneplanprosess. Sametinget argumenterte den gangen med at fiskerne fra både Skjervøy og Nordreisa brukte området for notfiske etter sei og VA30 var midt i drivbanen. Plassen omtaltes som god fiskeplass, og i den senere tid er det også observert at makrell dukker opp i samme områder som sei. Fiskerne understreket også at med tanke på vind- og havstrømforholdene ville et akvakulturanlegg gjøre fiskeri i området svært vanskelig.

Sametinget registrerer at arealer satt av til fiskeri er justert i dette området i forhold til forrige kystsoneplankartet. Vi registrerer også at VA31 ikke er tatt i bruk til akvakulturformål siden vedtaket av gjeldende kystsoneplan.

Sametinget fremmer merknad mot det foreslåtte arealformålet og ber om at fremkommelighet og sikkerhet til sjøfarende sikres, dersom VA30 Kvalbukta tas videre i kommuneplanen. Vi ber også om at det vurderes om det er hensiktsmessig å opprettholde VA31 dersom VA30 Kvalbukta tas inn.

VA44, lokalitet ved Haugnes/Holtan på Arnøya, Skjervøy kommune

Arealet ønskes avsatt til oppdrett av laks.

Ifølge konsekvensutredningen foregår det fiske etter rognkjeks i området. Konsekvensutredningen gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst.

Ved forrige planprosess fremmet Sametinget innsigelse mot arealformålet med hensyn til naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse, særlig fiskeri.

Sametinget påpekte også at langs kysten er det mange kulturminner og kulturmiljøer som viser til tidligere tiders samiske bosetting. Skjervøy er en fiskerikommune og også i tidligere tider har de maritime ressursene vært sentrale for folket bosatt på disse øyene, noe kulturminnene bærer vitnesbyrd om. Særlig utmerker området seg gjennom en stor konsentrasjon av hellegroper. Hellegroper er en kulturminnetype som bare forekommer langs kysten av Nord-Troms og Finnmark. Dette er anlegg for utvinning av tran eller olje fra hval- og/eller selspekk. Den største konsentrasjonen er i Nord-Troms og Arnøya har den rikeste forekomsten. De eldste dateringene er fra 100-200 e.Kr. Produksjonen opphører i slutten av vikingtiden. Stedene med mange anlegg taler for en produksjon med tanke på handel. Kulturminnene kan trolig knyttes til sjøsamisk bruk, hvor den kystsamiske befolkningen foredlet råvarer fra norrøne fangstgrupper. Det er blant annet registrert kulturminner av den ovennevnte typen på strandsonen i tilknytning til områdene VA44.

På bakgrunn av det ovennevnte fremmer Sametinget innsigelse mot arealformål VA44. Sametinget mener at foreslått arealformål vil få vesentlig negative konsekvenser for utøvelse av samisk kultur og næringer, jf. plan- og bygningsloven §5-4. Tiltaket vil også beslaglegge et stort areal der det foregår rognkjeksfiske og vil virke skjemmende inn på kulturminner på land.

VA49 Innspill til endring/utvidelse av areal til akvakultur og sammenslåing av lokaliteter ved Follesøy/ Rakkenes i Skjervøy kommune

Det søkes om å etablere ett nytt anlegg vest av eksisterende lokalitet Follesøy og samtidig beholde lokalitet Follesøy uforandret.

Anlegg med fortøyningsarealene til foreslått utvidelse vil komme i konflikt med fiskefelt for passive redskaper. Konsekvensutredningen gjør ikke rede for fiske for matauke eller annen tradisjonell bruk av området for høsting og fangst.

Ved behandling av den gjeldende kommuneplanen fremmet Sametinget innsigelse mot akvakultur ved Follesøy. Sametinget argumenterte med at området var i bruk med lina for kveite og hyse, samt

at området var oppvekstområde for kysttorsken. Sametinget valgte til slutt å trekke innsigelsen og mente at området ikke var sentral for opprettholdelse av kystnære fiskeri i Nordreisa og Skjervøy.

Sametinget vurderer at utvidelse nå vil berøre et større fiskefelt med mer aktiv bruk. I tillegg vil den økte økologiske belastningen ytterligere kunne gå utover beiteområdet for kysttorsken.

Sametinget fremmer en merknad mot arealformålet VA49 og mener at det må tas i hensyn til den samla belastningen av allerede eksisterende tiltak i området.

Planbestemmelser

I planbestemmelsene § 4.2 *Bruk og vern av sjø og vassdrag inkl. tilhørende strandsone* åpnes det for at det kan søkes om akvakultur:

V: Bruk og vern av sjø og vassdrag. Det kan det søkes om etablering av alle former for akvakultur. Kommunene skal vurdere og avklare mulige arealbrukskonflikter i den enkelte akvakultursak med bakgrunn i oppdatert kunnskapsgrunnlag, slik at natur-, ferdsels-, fiske- og friluftinteressene ikke blir vesentlig skadelidende.

V1: Bruk og vern av sjø og vassdrag. Det kan ikke søkes om akvakultur av anadrom fisk (laks, sjøørret og sjørøye). Det er åpent for å søke om andre former for akvakultur. Kommunene skal vurdere og avklare mulig arealbrukskonflikter i den enkelte akvakultursak med bakgrunn i oppdatert kunnskapsgrunnlag, slik at natur-, ferdsels-, fiske- og friluftinteressene ikke blir vesentlig skadelidende.

Sametinget mener at bestemmelsen er svært uheldig for forutsigbarhet ved planlegging i sjø. Dette uthuler hensikten med planlegging for en bruksområder for akvakultur. Med en tilnærming der store områder åpnes for å søke om akvakultur på et senere tidspunkt med enkeltsøknader mister kommunene også muligheten for å vurdere den samla belastningen av akvakultur for fiskeri og annen bruk av sjøområder, herunder naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse.

På bakgrunn av det ovennevnte fremmer Sametinget innsigelse mot planbestemmelse § 4.2 Sametinget mener at foreslått bestemmelse vil få vesentlig negative konsekvenser for utøvelse av samisk kultur og næringer, jf. plan- og bygningsloven §5-4.

Oppsummering

Sametinget fremmer innsigelser mot flere arealformål i planen, og er innstilt på dialog med kommunene om planforslaget. Samtidig ser vi at det vil kunne være hensiktsmessig å vurdere om planen sendes på ny høring etter at kunnskapsgrunnlaget er utbedret og forslagene til arealdisponering er vurdert på nytt i lyset av et utbedret kunnskapsgrunnlag.

Dearvuodaiguin / Med vennlig hilsen

Andreas Stångberg
juogushoavda / seksjonssjef

Elina Hakala
seniorráđdeaddi/seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur. /

Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga.